

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2571/2020
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ Београд и АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3498/19 од 23.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3498/19 од 23.12.2019. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 286/19 од 19.09.2019. године, у односу на солидарну обавезу туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ на исплату накнаде зараде за рад у сменама и исплату накнаде трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд да тужиле АА из ... накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 77.820,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Правноснажном пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3498/19 од 23.12.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 286/19 од 26.09.2019. године, тако што је одбијен, као неоснован, захтев тужиле да се обавезе тужени АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд да солидарно са туженим АД „Железнице Србије“ Београд исплати тужиле разлику између исплаћене и припадајуће накнаде зараде за рад у сменама, за период од новембра 2011. године закључно са јуном 2014. године, са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ, као и да се обавезе тужени АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд да тужиле солидарно са туженим АД „Железнице Србије“ Београд накнади трошкове парничног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члан 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у утуженом периоду била у радном односу код туженог АД „Железнице Србије“ Београд, где је радила до 01.09.2015. године, када је услед статусних промена послодавца преузета код послодавца следбеника овде туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд, по основу Анекса уговора о раду од 01.09.2015. године. У спорном периоду тужила је обављала рад у сменама, тако што је радила 12 сати, одмарала 24 сата, поново радила 12 сати, а потом одмарала 48 сати, с тим да јој послодавац није обрачунао нити исплатио увећану зараду за рад у сменама у висини од 26% од основне зараде. Вештачењем преко вештака економско финансијске струке утврђено је да разлика између нето зараде по основу сменског рада и исплаћене нето зараде по истом основу износи 168.198,98 динара.

На овако утврђено чињенично стање првостепени суд је применом члана 108. Закона о раду усвојио тужбени захтев и туженог обавезао да тужилци солидарно са туженим АД „Железнице Србије“ Београд накнади разлику у заради са увећањем на име сменског рада у спорном периоду и трошкове парничног поступка.

Другостепени суд је, применом чл. 147, 148. и 150. Закона о раду, чл. 483, 489, 505. и 506. став 2. Закона о привредним друштвима и члана 452. став 1. Закона о облигационим односима оценио да је тужбени захтев у односу на туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд неоснован, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. Према датим разлозима у спорном периоду тужила је рад обављала код туженог АД „Железнице Србије“ Београд, а са туженим АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд није била ни у каквом материјално-правном односу, при чему тужила није доказала да су на новонастало тужено предузеће након статусних промена АД „Железнице Србије“ Београд прешле и обавезе накнаде потраживања тужиоца насталих пре 01.09.2015. године, када је тужила закључила Анекс уговора о раду са новонасталим предузећем.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом тужилце се основано указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је оценио основаним приговор недостатака пасивне легитимације на страни туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд.

Терет доказивања испуњења обавезе или чињеница које утичу на престанак обавезе лежи на туженом (дужнику), а не на повериоцу (тужилци). Странка треба да докаже оне чињенице које по материјалном праву имају за последицу добијање спора, па ризик недоказаности сноси странка на којој је лежао терет доказивања. Из члана 231. став 3. ЗПП произлази да је поверилац у обавези да докаже своје својство повериоца (да се налазио у радном односу и да је радио у сменама – настанак права), а на туженом лежи обавеза доказивања чињеница која спречава остваривање права или услед које је право престало (да није дужник и да је његова обавеза статусном променом престала). Осим тога, у примени члана 147. Закона о раду послодавац је у обавези да доказује преузимање општег акта и уговора о раду. Тужени такве своје тврдње није доказао.

Наиме, осим тврдње да деобни биланс између новонасталих предузећа и матичног предузећа није донет тужени није уопште пружио било какав доказ о "активи новонасталих предузећа и разликама вредности" из члана 452. став 1. ЗОО и члана 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима, иако се сви евентуални докази налазе код њега, а не код тужиле.

По становишту ревизијског суда тужени је пасивно легитимисан у овој парници (осим по члану 147. Закона о раду) по још два основа и то: а) по члану 452. став 1. ЗОО по коме "лице на које пређе нека имовинска целина физичког или правног лица или један њен део, одговара за дугове који се односе на ту целину, односно њен део, поред досадашњег имаоца и солидарно с њим, али само до вредности њене активе"; б) по члану 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС" 36/2011, 99/2011, 83/2014 и 5/2015) по коме "друштво стицалац постаје солидарно одговорно са друштвом преносиоца за његове обавезе које нису пренете на друштво стицалоца, али само до износа разлике вредности имовине друштва преносиоца која му је пренета и обавеза друштва преносиоца које је преузео, осим ако је са одређеним повериоцем друкчије уговорено".

Имајући у виду изложено, погрешна је оцена другостепеног суда да преузимање уговора о раду представља обавезу послодавца "за будућност" (од момента заснивања радног односа запослених са новооснованим предузећем), јер закључени и преузети уговор у случају статусних промена подразумева испуњење обавеза по ранијем уговору, осим ако у актима о статусним променама није друкчије одлучено (послодавац није доказао да је одлучено друкчије).

Из наведених разлога постављени тужбени захтев и захтев за накнаду трошкова првостепеног поступка је основан, како је то правилно оценио првостепени суд, па је Врховни касациони суд применом члана 416. став 1. ЗПП, ставом првим изреке, преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио, као неосновану, жалбу туженог АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд и потврдио првостепену пресуду.

Према успеху тужиле у ревизијском поступку, применом чланова 153, 154. и 163. ЗПП тужиле припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, и то за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, судске таксе на ревизију у износу од 26.328,00 динара и судске такса на одлуку по ревизији у износу од 39.492,00 динара, што укупно износи 77.820,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксној тарифи из Закона о судским таксама.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић